

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Факультет педагогіки, психології та соціальної роботи

Кафедра педагогіки та методики початкової освіти

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ ТА ІСТОРІЯ ЇЇ РОЗВИТКУ»

Обов'язкова

Освітньо-професійна програма Початкова освіта

Спеціальність 013 Початкова освіта

(вказати: код, назва)

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою факультет педагогіки, психології та соціальної роботи

Мова навчання українська

Розробник: кандидат педагогічних наук, доцент,
асистент кафедри педагогіки та методики початкової освіти

Нікула Наталя Вікторівна

Профайл викладача http://elemed.chnu.edu.ua/?page_id=11

Контактний тел. 0953296968

E-mail: n.nikula@chnu.edu.ua

Консультації Очні консультації: *середа 14.00-15.00*

Он-лайн-консультації : *п'ятниця 15.00-16.00*

1. АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Загальні основи педагогіки та історія її розвитку» є обов'язковою дисципліною зі спеціальності 013 Початкова освіта для здобувачів вищої освіти першого(бакалаврського) рівня, яка викладається в I семестрі в обсязі 6 кредитів. Викладання даного курсу спрямоване на опанування здобувачами вищої освіти знаннями щодо теоретичних засад педагогічної науки та історії її розвитку.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів

Модуль 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПЕДАГОГІЧНОЇ НАУКИ у процесі вивчення якого студенти ознайомлюються із концептуальними засадами педагогіки як науки про освіту, навчання та виховання, ознайомлюються із методологією педагогіки, основними факторами розвитку та формування особистості; вивчають сутність цілісного педагогічного процесу.

Модуль 2. ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ ЗАРУБІЖНОЇ ПЕДАГОГІКИ під час вивчення якого студенти ознайомлюються зосвітніми системами зарубіжних країн. Починаючи від найдавніших часів і до сучасності; знайомляться з працями та основними педагогічними ідеями давніх філософів, педагогів.

Модуль 3. ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІКИ УКРАЇНИ у процесі вивчення цього модуля студенти опановують знання щодо розвитку та становлення освіти та виховання в Україні з часів Київської Русі; вивчають праці відомих педагогів-класиків; аналізують та порівнюють систему освіти минулого та сьогодення.

2. МЕТА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

полягає у формуванні компетентностей здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти про загальні основи педагогіки як науки в умовах загальної середньої освіти, з історією зародження та розвитку суспільного навчання й виховання, науково-педагогічної думки, формуючи на цій основі педагогічну когнітивну сферу особистості майбутнього фахівця.

3. ПЕРЕКВІЗИТИ. «Вступ до спеціальності».

4. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

полягають у формуванні основних компетентностей, якими має оволодіти студент у процесі вивчення курсу:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК-6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК-8. Здатність до збору, інтерпретації та застосування даних у сфері початкової освіти із використанням методів наукової діяльності до формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.

СК-12. Здатність доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення, власний досвід та аргументувати їх на засадах партнерської взаємодії в умовах початкової школи.

Програмні результати навчання

ПР1–Організувати монологічну, діалогічну та полілогічну форми спілкування з молодшими школярами, іншими учасниками освітнього процесу, представниками громади, поважаючи права людини та суспільні цінності; формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.

ПР11–Збирати, інтерпретувати та застосовувати дані у сфері початкової освіти із

використанням методів наукової діяльності.

У процесі вивчення навчальної дисципліни «Загальні основи педагогіки та історія її розвитку» студенти повинні **знати**: сутність педагогіки як науки, її об'єкт, предмет вивчення, педагогічні категорії, систему педагогічних наук та зв'язок педагогіки з іншими науками; історію виникнення педагогіки як науки про виховання; сутність процесу виховання, розвитку, формування особистості та психолого-педагогічні особливості молодшого школяра; логіку та умови ефективної побудови цілісного педагогічного процесу; особливості становлення і розвитку системи освіти і виховання в різних країнах на певних етапах їх історії; основні положення праць класиків світової педагогічної науки; тенденції еволюції світової педагогічної науки та її роль у навчання і вихованні підростаючих поколінь;

уміти: аналізувати педагогічні явища, процеси, факти із застосуванням теоретичних положень педагогіки й досвіду практики; використовувати педагогічні ідеї педагогів-класиків та сучасників в організації навчання й виховання; підбирати методи психолого-педагогічних досліджень для вивчення особистості школяра, аналізу результатів педагогічної діяльності; аналізувати науково-педагогічну літературу і творчу спадщину видатних педагогів минулого; виявити прогресивні ідеї у розвитку світової педагогічної науки і освіти; порівнювати розвиток систем освіти у різні періоди їх еволюції; використовувати надбання світової педагогічної науки і практики у власній діяльності; організовувати монологічну, діалогічну та полілогічну форми спілкування з молодшими школярами, іншими учасниками освітнього процесу, представниками громади, поважаючи права людини та суспільні цінності; формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти; збирати, інтерпретувати та застосовувати дані у сфері початкової освіти із використанням методів наукової діяльності.

5.СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1.Опис навчальної дисципліни

Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1	1	6.0	180	30	–	45	–	105	–	Іспит
Заочна	1	1	6.0	180	14	–	–	–	166	–	Іспит

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Загальні основи педагогіки та історія її розвитку»

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	всього год.	у тому числі					всього год.	у тому числі				
		лек.	сем.	лаб.	інд.	СРС		лек.	сем.	лаб.	інд.	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1												
«ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПЕДАГОГІЧНОЇ НАУКИ»												
<i>Тема 1.1</i> Педагогіка як наука про виховання освіти і навчання	9	2	2	-	-	5	11	1	-	-	-	10
<i>Тема 1.2.</i> Методологічні основи педагогічної науки	9	2	2	-	-	5	11	1	-	-	-	10
<i>Тема 1.3.</i> Розвиток і формування особистості	9	2	2	-	-	5	11	1	-	-	-	10
<i>Тема 1.4</i> Виховання як суспільне явище. Виховний ідеал національної системи виховання.	9	2	2	-	-	5	11	1				10
<i>Тема 1.5</i> Освіта як спосіб входження людини у світ науки та культури	9	2	2	-	-	5	11	1				10
<i>Тема 1.6</i> Цілісний педагогічний процес	9	2	2	-	-	5	11	1				10
<i>Разом за ЗМ 1</i>	54	12	12	-	-	30	66	6	-	-	-	60

1	Всього	Л	С	Лаб.	Інд.	СРС	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 2 «ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ ЗАРУБІЖНОЇ ПЕДАГОГІКИ»												
<i>Тема 2.1</i> Становлення та розвиток педагогіки як науки про виховання в країнах Стародавнього Сходу та епоху Античності	14	2	4	-	-	8	11	1	-	-	-	10
<i>Тема 2.2</i> Становлення педагогічної науки в епоху Середньовіччя та Відродження.	14	2	4	-	-	8	11	1	-	-	-	10
<i>Тема 2.3.</i> Спадщина Яна-Амоса Коменського – педагогіка Нового часу	12	2	2			8	12	2				10
<i>Тема 2.4.</i> Розвиток школи і педагогічної думки Франції та Англії	14	2	4	-	-	8	10		-	-	-	10
<i>Тема 2.5</i> Класики зарубіжної педагогіки про педагогічну науку і діяльність як мистецтво.	14	2	4	-	-	8	11	1	-	-	-	10
<i>Разом за ЗМ 2</i>	68	10	18	-	-	40	55	5				50
Змістовий модуль 3 ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІКИ УКРАЇНИ												
<i>Тема 3.1</i> Зародження писемності й розвиток шкільництва у дохристиянський період та	13	2	4	-	-	7	13	1				12

період Київській Русі. Педагогічна думка Давньоруської держави												
<i>Тема 3.2.</i> Розвиток освіти і педагогічної думки в епоху українського Відродження (XVI – XVIII ст.)	13	2	4	-	-	7	13	1				12
<i>Тема 3.3.</i> Класики української педагогіки про освіту та виховання.	13	2	4	-	-	7	11	1				10
<i>Тема 3.4</i> Педагогічна спадщина В.О.Сухомлинського	11	2	2	-	-	7	10					
<i>Тема 3.5</i> Становлення і розвиток освіти на Буковині (XIX – XX ст.)	8	-	1	-	-	7	12					12
<i>Разом за ЗМЗ</i>	58	8	15	-	-	35	59	3	-	-	-	56
Всього годин	180	30	45	-	-	105	180	14	-	-	-	166

6.ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ
з навчальної дисципліни
«Загальні основи педагогіки та історія її розвитку»

<i>Змістовий модуль 1</i>		<i>к-ть год</i>
<i>ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПЕДАГОГІЧНОЇ НАУКИ</i>		
1.1.	Педагогіка як наука про виховання освіти і навчання	2
1.2.	Методологічні основи педагогічної науки	2
1.3.	Розвиток і формування особистості	2
1.4.	Виховання як суспільне явище. Виховний ідеал національної системи виховання.	2
1.5.	Освіта як спосіб входження людини у світ науки та культури	2
1.6.	Цілісний педагогічний процес	2
<i>Змістовий модуль 2</i>		
<i>ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ ЗАРУБІЖНОЇ ПЕДАГОГІКИ</i>		
2.1.	Становлення та розвиток педагогіки як науки про виховання в країнах Стародавнього Сходу та епоху Античності	4
2.2.	Становлення педагогічної науки в епоху Середньовіччя та Відродження.	4
2.3.	Спадщина Яна-Амоса Коменського – педагогіка Нового часу	2
2.4.	Розвиток школи і педагогічної думки Франції та Англії	4
2.5.	Класики зарубіжної педагогіки про педагогічну науку і діяльність як мистецтво	4
<i>Змістовий модуль 3</i>		
<i>ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІКИ УКРАЇНИ</i>		
3.1.	Зародження писемності й розвиток шкільництва у Київській Русі. Педагогічна думка Давньоруської держави	4
3.2.	Розвиток освіти і педагогічної думки в епоху українського Відродження (XVI – XVIII ст.)	4
3.3.	Класики української педагогіки про освіту та виховання	4
3.4.	Педагогічна спадщина В.О.Сухомлинського	2

7.САМОСТІЙНА РОБОТА
з навчальної дисципліни
«Загальні основи педагогіки та історія її розвитку»

<i>Змістовий модуль 1</i> <i>Загальні основи педагогічної науки</i>	
1.1.	<p>Педагогіка як наука і мистецтво</p> <ul style="list-style-type: none"> - розробити термінологічний словник до теми; - конспект опрацьованої літератури; - ознайомитись зі змістом основних підручників з педагогіки;
1.2.	<p>Методологія і методи педагогічного дослідження</p> <ul style="list-style-type: none"> - словник термінів до теми; - конспект опрацьованої літератури; - побудувати таблицю теоретичні та емпіричні методи науково-педагогічного дослідження;
1.3.	<p>Розвиток, виховання та формування особистості</p> <ul style="list-style-type: none"> - словник основних термінів та понять до теми; - конспект опрацьованої літератури; - побудувати схему «Фактори розвитку особистості»;
1.4.	<p>Виховання як суспільне явище. Виховний ідеал національної системи виховання.</p> <ul style="list-style-type: none"> - словник основних термінів та понять до теми; - конспект опрацьованої літератури; - Написати есе «Виховний ідеал сучасної особистості»
1.5.	<p>Освіта як спосіб входження людини у світ науки та культури</p> <ul style="list-style-type: none"> - словник основних термінів та понять до теми; - конспект опрацьованої літератури; - здійснити аналіз освітньої нормативно-правової бази України
1.6.	<p>Цілісний педагогічний процес</p> <ul style="list-style-type: none"> - термінологічний словник до теми; - конспект опрацьованої літератури; - побудувати схему «Цілісний педагогічний процес»
<i>Змістовий модуль 2</i> <i>Історія становлення зарубіжної педагогіки</i>	
2.1.	<p>Становлення та розвиток педагогіки як науки про виховання в країнах Стародавнього Сходу та епохи Античності</p> <ul style="list-style-type: none"> - словник педагогічних термінів та понять; - читацький щоденник з основними ідеями грецьких філософів щодо навчання та виховання;

2.2.	<p>- порівняльна таблиця Афінської та Спартанської системи виховання;</p> <p style="text-align: center;">Становлення педагогічної науки в епоху Середньовіччя та Відродження</p> <p>- термінологічний словник до теми;</p> <p>- читацький щоденник з основними ідеями творів «Будинок радості», «Золота книга про найкращий лад і про новий острів «Утопія», «Місто Сонця», «Гаргантюа і Пантагрюель», «Похвала глупості», «Досліди».</p>
2.3.	<p>Спадщина Яна-Амоса Коменського – педагогіка Нового часу</p> <p>- Словник педагогічних термінів та понять до теми;</p> <p>- Читацький щоденник з основними педагогічними ідеями творів "Велика дидактика"; "Материнська школа", "Закони добре організованої школи" ("Правила поведінки для юнацтва", "Видимий світ у малюнках").</p>
2.4	<p style="text-align: center;">Розвиток школи і педагогічної думки Франції та Англії</p> <p>- Словник педагогічних термінів та понять до теми;</p> <p>- Читацький щоденник з основними педагогічними ідеями Д.Локка «Думки про виховання», Ж.Ж.Руссо «Еміль або Про виховання».</p>
2.5.	<p style="text-align: center;">Класики зарубіжної педагогіки про педагогічну науку і діяльність як мистецтво</p> <p>- Словник педагогічних термінів та понять до теми;</p> <p>- Читацький щоденник з основними педагогічними ідеями творів Й.Песталоцці «Лінгард і Гертруда», Ф.Дістервег «Керівництво до освіти німецьких учителів»</p> <p style="text-align: center;">Змістовий модуль 3 Історія розвитку педагогіки України</p>
3.1	<p style="text-align: center;">Зародження писемності й розвиток шкільництва у дохристиянський період та період Київської Русі. Педагогічна думка Давньоруської держави</p> <p>- Словник педагогічних термінів та понять до теми;</p> <p>- Анотація праць «Ізборнік» 1073 р., «Пчела», «Повчання дітям».</p>
3.2	<p>Розвиток освіти і педагогічної думки в епоху українського Відродження (XVI – XVIII ст.)</p> <p>- Словник педагогічних термінів та понять до теми;</p> <p>- Побудувати структурно-логічну схему «Структура освіти на українських землях XVI – XVII ст.»;</p>
3.3	<p>Класики української педагогіки про освіту та виховання</p> <p>- Словник педагогічних термінів та понять до теми;</p> <p>- Читацький щоденник з основними педагогічними ідеями творів Г.Сковороди «Благородний Еродій», О.Духновича «Народна педагогіка на</p>

	<i>користь училищ та вчителів сільських», К.Д.Ушинського «Людина як предмет виховання».</i>
3.4.	Педагогічна спадщина В.О.Сухомлинського <ul style="list-style-type: none">- <i>Словник педагогічних термінів та понять до теми;</i>- <i>Читацький щоденник з основними педагогічними ідеями творів В. Сухомлинського «Серце віддаю дітям», «Павлиська середня школа», «Сто порад учителю», «Батьківська педагогіка».</i>

8.ІНДИВІДУАЛЬНІ НАУКОВО-ДОСЛІДНІ ЗАВДАННЯ
з навчальної дисципліни
«Загальні основи педагогіки та історія її розвитку»

У процесі вивчення курсу «Загальні основи педагогіки та історія її розвитку» кожен студент може виконати індивідуальне науково-дослідне завдання (ІНДЗ) у вигляді проекту.

Вимоги до проекту:

1. Презентація за обраною темою (титульна сторінка, актуальність, стан дослідження, основний зміст, висновок, додатки).
2. Реферативне повідомлення за результатами проекту (5 – 7 с.)

Тематика індивідуальних науково-дослідних завдань

1. «Ушинський про гармонійний розвиток людини»
2. «Структура педагогічної науки».
3. На основі аналізу праці К.Д.Ушинського „Людина як предмет виховання” та передмови до неї обґрунтувати педагогіку як науку і мистецтво .
4. Підібрати систему методів (5-6) для вивчення готовності дитини до школи та оформити у вигляді папки методики їх проведення.
5. Розробіть практичні поради вчителю по врахуванню вікових особливостей учнів в процесі навчально – виховному процесі.
6. Підберіть приклади, які б ілюстрували основні закономірності розвитку особистості.
7. «Цілісний педагогічний процес».
8. Зробіть порівняльний аналіз основних теорій походження виховання. Яка з них, на Вашу думку, є науковою? Аргументуйте відповідь.
9. Зробіть анотацію праці Т.Мора „Утопія”.
10. Педагогічні ідеї в праці Ф. Рабле „Гаргантюа і Пантагрюель”.
11. Педагогічні інновації в творах ранніх соціалістів-утопістів.
12. Гуманістичне спрямування педагогічних ідей епохи Відродження.
13. Педагогічні ідеї епохи Реформації.
14. Основні принципи виховання Й. Песталоцці.
15. Етапи розвитку української народної педагогіки
16. Педагогічні ідеї Г.Сковороди.
17. Побудувати структурно-логічну схему «Педагогічна система В.О.Сухомлинського».
18. Реферат на тему:
 - «Педагогічні ідеї В.Сухомлинського у сучасній школі»
 - Дослідництво як основа становлення творчої особистості (за В. Сухомлинським);
 - Система морально-трудового виховання В.Сухомлинського у сучасній школі.

9.МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення навчальної дисципліни «Загальні основи педагогіки та історія її розвитку» використовуються такі методи навчання:

Методи формування знань студентів: розповідь, пояснення, бесіда, дискусія, ілюстрація.

Методи формування практичних умінь і навичок: розв'язування педагогічних ситуацій, розробка схем, таблиць, складання словника, побудова моделі, аналіз відеоматеріалів, педагогічного досвіду, ведення читацьких щоденників з анотаціями основних педагогічних ідей.

10.МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

У процесі вивчення курсу «Загальні основи педагогіки та історія її розвитку» використовуються *методи контролю* навчальних досягнень студентів: усне індивідуальне опитування, експрес-опитування, фронтальне опитування, захист індивідуального науково-дослідного завдання, термінологічний диктант, тестування, самостійні та модульні контрольні роботи.

При вивченні курсу використовувалися також *інноваційні методи контролю:* «Гарячий стілець», «Мікрофон», «Брейнстормінг», метод незакінчених речень, «Деформована таблиця» та ін..

11.СИСТЕМА КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Система контролю за навчальною успішністю студентів передбачає поточний, модульний та підсумковий контроль.

Завдання поточного контролю полягає в систематичній перевірці розуміння та засвоєння студентами навчального матеріалу з курсу, якості виконання ними практичних, творчих, пошукових завдань (аудиторних і позааудиторних), здатності усно чи письмово відтворити навчальний матеріал. Важливою складовою здійснення поточного контролю є перевірка виконання завдань самостійної дослідницької роботи.

Завданням модульного контролю є оцінювання засвоєння студентами частини навчального матеріалу дисципліни, що становить у сукупності завершений навчальний модуль (змістовий модуль). Здійснення модульного контролю передбачає виконання студентами контрольної роботи, яка включає комплекс тестових завдань з метою перевірки теоретичної підготовки і розв'язання навчально-професійних задач, які дають можливість продемонструвати студентам здатність практично використовувати набуті знання.

Завдання підсумкового контролю полягає у підсумковій перевірці рівня засвоєння студентами теоретичного матеріалу з даної навчальної дисципліни та з'ясуванні рівня сформованості здатності практично (репродуктивно, конструктивно, творчо) використовувати в освітньому процесі набуті знання.

Студенти з недостатніми (низькими) результатами поточного контролю не допускаються до підсумкового контролю.

Форми контролю

Основними формами поточного контролю є такі види робіт:

1. усні індивідуальні відповіді студентів;
2. виконання тестових завдань;
3. робота на індивідуальних картках;

4. виконання студентами самостійних дослідницьких завдань;
5. виконання модульної контрольної роботи тощо.

Зазначені форми контролю та види роботи на семінарських заняттях є обов'язковими для всіх студентів. Система оцінювання знань є накопичувальною (складається із суми балів за різними видами здійсненого контролю).

12. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

з навчальної дисципліни

«Загальні основи педагогіки та історія її розвитку»

Поточне оцінювання та самостійна робота													
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2				Змістовий модуль 3			
1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1	2.1	2.2	2.3	2.4	3	3	3	3
					6					1	2	3	4
3	4	3	3	3	4	5	5	5	5	5	5	5	5
20 балів						20 балів				20 балів			
60 балів													
Екзамен												40 балів	
Всього												100 балів	

Оцінювання кожного з видів робіт студентів (усна відповідь студента, розв'язання навчально-професійних та проблемно-пошукових завдань, моделювання, виконання завдань для самостійної роботи) за один із змістових модулів при поточному контролі здійснюється в 12-бальній системі (визначаючи кількість балів за обов'язкові види робіт, здійснюється їх перерахунок в систему ECTS).

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни та відповідає шкалі оцінювання: національній та ЄКТС.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

A – «відмінно» – якщо студент набрав 90–100 балів, глибоко і всебічно знає зміст питань курсу; логічно мислить і буде відповідь, вільно використовує набути

теоретичні знання при аналізі, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень компетентності; здатний передбачати, прогнозувати, вирішує проблемні завдання.

B – «дуже добре» – коли студент набрав 80–89 балів, правильно, логічно відтворює навчальний матеріал, розуміє основоположні теорії і факти. Вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, частково контролює власні навчальні дії.

C – «добре» – коли студент набрав 70–79 балів, знає навчальний матеріал; оволодів досконало практичними навичками; аргументовано викладає матеріал, висловлює свої міркування про ті чи інші методичні підходи, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу.

D – «задовільно» – якщо студент набрав 60–69 балів, в основному знає зміст питань курсу, але непереконливо відповідає, плутає поняття; невпевнено виконує практичні завдання, допускає неточності у теоретичних знаннях; не вміє оцінювати педагогічні та методичні явища, встановлювати взаємозв'язок теорії та практики

E – «достатньо» – якщо студент набрав 50–59 балів, знає близько половини навчального матеріалу, здатний відтворити його відповідно до пояснення викладача; розуміє основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять; виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповідь його правильна, але недостатньо осмислена. З допомогою викладача здатний аналізувати, порівнювати, узагальнювати та робити висновки. Вміє застосовувати знання при розв'язуванні задач.

FХ – «незадовільно» з можливістю перескладання – коли студент набрав 35–49 балів, не опанував зміст курсу, вкрай слабо володіє теоретичними знаннями, не знає наукових фактів визначень; виявляє низький рівень навичок пояснення і обґрунтування фахових явищ і ситуацій. Часто пропускав лекції та практичні заняття.

F – «незадовільно» з обов'язковим повним курсом – якщо студент набрав 1–34 бали, не опанував зміст курсу, не знає наукових фактів, визначень, правил та законів. Відсутнє загальногуманітарне та наукове мислення, практичними навичками не володіє. Часто пропускав лекції та практичні заняття.

13. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Волкова Н.П. Педагогіка: навчальний посібник., К.: Академвидав, 2007. – 616с.
<https://moodle.chnu.edu.ua/mod/url/view.php?id=160501>
2. Галузинський В.М., Евтух М.Б. Педагогіка: теорія та історія . – К.: Вища школа, 1995. – 237 с.
3. Зайченко І.В. Педагогіка. – Чернівці, 2003. – 528с.
<https://textbook.com.ua/pedagogika/1473451787>
4. Історія педагогіки /За ред. проф. М.В.Левківського, докт.пед.наук О.А.Дубасенюк. – Житомир: Житомирський державний педагогічний університет, 1999. – 336 с.
https://moodle.chnu.edu.ua/pluginfile.php/415657/mod_resource/content/5/%D0%86%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F%20%D0%BF%D0%B5%D0%B4%D0%B0%D0%B3%D0%BE%D0%B3%D1%96%D0%BA%D0%B8%20%D0%9B%D0%B5%D0%B2%D0%BA%D1%96%D0%B2%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9.pdf
5. Кравець В.Історія класичної та зарубіжної педагогіки та шкільництва.– Тернопіль,1996.– 436с. <https://moodle.chnu.edu.ua/mod/url/view.php?id=160495>
6. Кузьмінський А. І. Педагогіка : підручник / А. І. Кузьмінський, В. Л. Омеляненко. – Київ : Знання-Прес, 2003. – 418 с.
<http://librarium.freehostia.com/human/pedagogics/11/pedagogika-kuzyminskyiy-omelyanenko.html>
7. Лемківський М.В., Микитюк О.М. Історія педагогіки. – Харків: „ОВС”, 2002.– 240с.
8. Лозниця В.С. Психологія і педагогіка: основні положення. – К.: Тов. “УВПК “ЕксОб”, 1999. – 303 с.
9. Максимюк С.П. М17 Педагогіка : Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2005. – 667с.
https://4vpupo.org.ua/download/metod_prob1/pedagogika.pdf
10. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка. – К., 2001. – 608 с. <https://westudents.com.ua/knigi/347-pedagogka-moyseyuk-n.html>
11. **Нікула Н.В.** (2022) Методичні рекомендації до вивчення курсу «Загальні основи педагогіки та історія її розвитку». Чернівці: РОДОВІД. 48 с.
<https://archer.chnu.edu.ua/handle/123456789/5134>
12. Фіцула М.М. Педагогіка. – К.: Академія, 2000. – 543 с.
http://odnorobivka.edu.kh.ua/Files/downloads/Fitsula_M_M_-_Pedagogika_Alma-mater_-_2002.pdf
13. Ротар А.С., **Нікула Н.В.** (2020) Історичні аспекти становлення освітнього процесу // матеріали XII Міжнародної інтернет-конференції «RECENTTRENDS IN SCIENCE AND TECHNOLOGY» 1-2 грудня 2020 р., Швеція, С. 160-163.
14. Іванська А.Р., **Нікула Н.В.** (2021) Питання освіти і виховання у творчій спадщині Лесі Українки. Педагогічні ідеї та культурно-просвітницька діяльність Лесі Українки. Матеріали студентського міжвузівського Е-вебінару, присвяченого 150-літтю від дня народження Лесі Українки, 25 лютого 2021 року / укл. Романюк С.З., Мафтин Л.В., Спорняк А.В. Чернівці: Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, 2021. С. 55-58.

14. Інформаційні ресурси

Основи педагогіки https://pidru4niki.com/13130712/pedagogika/zagalni_osnovi_pedagogiki
Історія педагогіки https://shron1.chtyvo.org.ua/Levkivskiy_Mykhailo/Istoriia_pedagogiky.pdf
Історія педагогіки <http://www.info-library.com.ua/books-book-69.html>
В.О.Сухомлинський: <https://www.youtube.com/watch?v=isCjjbmwfF0>
Віртуальна подорож у минуле. Я.А.Коменський <https://virtualni-podoroji.jimdofree.com/%D0%B2%D0%B8%D0%B4%D0%B0%D1%82%D0%BD%D1%96-%D0%BF%D0%B5%D0%B4%D0%B0%D0%B3%D0%BE%D0%B3%D0%B8/%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9-%D1%8F%D0%BD-%D0%B0%D0%BC%D0%BE%D1%81/>
Освіта і наука у Давній Греції <https://www.youtube.com/watch?v=7QAENKkD-k>
Якою була освіта у Київській Русі <https://www.youtube.com/watch?v=0xpzcqHi69c>
Нормативно-правова база освіти України <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>